Protocol gewenst gedrag

Dik Trom
openbare basisschool voor Daltononderwijs

Versie augustus 2026

Voorwoord

Dit is het protocol ‘gewenst gedrag’ van obs Dik Trom. In dit protocol dragen we onze visie uit t.a.v. het omgaan met elkaar (leerlingen – leerkrachten – ouders/verzorgers). Naast dit gedragsprotocol is er ook een anti-pestprotocol aanwezig.

Belangrijk uitgangspunt van dit protocol is dat geloofd wordt in gewenst gedrag en dat we voor ongewenst gedrag de helpende hand bieden: oplossingsgericht.

Team obs Dik Trom
Augustus 2026

1. Definities

Gewenst gedrag: waarneembaar gedrag waaraan iemand voldoet aan de wens van de omgeving.

Ongewenst gedrag: waarneembaar gedrag dat niet passend is binnen de schoolcultuur en dat een negatief effect heeft op de omgeving.

Grensoverschrijdend gedrag: gedrag dat opzettelijk of onopzettelijk wordt ingezet en degene die ermee wordt geconfronteerd ervaart dit gedrag als ongewenst en onaangenaam. De veiligheid en het gevoel van veiligheid en/of eigenwaarde binnen de schoolomgeving wordt aangetast.

Gezag ondermijnend gedrag: Het ernstig hinderen van het handelen van de leerkracht. Het ontbreken van respect voor de gestelde regels en/of afspraken.

Stelregel voor de leerkracht is:
'Wil ik dit gedrag dat ik nu waarneem, het hele jaar door blijven zien?'
De leerkracht biedt de leerling marges waarbinnen het kind ruimte heeft successen te ervaren.

Het stappenplan dat op Dik Trom wordt gehanteerd is een heldere leidraad voor ons handelen. Het stappenplan is afgeleid van het Floreer-protocol 'Schorsing en verwijdering'.

2. Een veilige school. Hoe zorgen wij ervoor?

De school is een plek waar leerlingen op een prettige manier samen kunnen zijn en kunnen leren. We zorgen voor een veilig en voorspelbaar pedagogisch klimaat. Dat betekent voor ons als leerkrachten:

- Wij benaderen de leerlingen vanuit een open en positieve grondhouding**.**
- Wij bieden de leerlingen structuur en regels.
- Wij zorgen voor voorspelbaar leerkrachtgedrag. De leerlingen weten waar zij aan toe zijn, wat er van hen wordt verwacht en wat de grenzen zijn.
- Wij spreken kinderen aan op hun gedrag en niet op wie zij zijn.
- Wij benadrukken het positieve gedrag.
- Wij spreken het gewenste gedrag uit i.p.v. het ongewenste gedrag te benoemen. Hierbij gebruiken wij zo min mogelijk het woordje "niet."
- Wij schatten vooraf in waar problemen kunnen ontstaan en spelen daarop in.
- Wij zorgen ervoor dat leerlingen onder toezicht van een leerkracht zijn.
- Als leerlingen moeite blijken te hebben met bepaald gedrag, onderzoeken wij wat zij nodig hebben en proberen wij hen (soms in samenwerking met ouders/verzorgers) de benodigde vaardigheden aan te leren.
- Wij gebruiken de uitgangspunten van De Vreedzame School in ons dagelijks handelen.

3. Interventies bij gedragsproblematiek

Wij vinden het belangrijk gedragsproblemen te voorkomen. Kwalitatief goed onderwijs en de daarbij gehanteerde structuur kan daaraan bijdragen. Wij werken op school met de methode De Vreedzame School om vanuit de positieve benadering een positief schoolklimaat te realiseren.

Wanneer leerlingen aanhoudend moeite hebben met bepaald gedrag, onderzoeken wij de achtergrond van dit gedrag en wat zij nodig hebben. Dan kiezen wij een begeleiding die het beste past. Dit kan worden gedaan in de vorm van een individueel begeleidingsplan (bijvoorbeeld een Ontwikkelings Perspectief Plan), waarbij de leerling, de ouders/verzorgers en eventuele deskundigen betrokken worden. Op Dik Trom is een antipest-coördinator aanwezig. Afhankelijk van de situatie wordt deze betrokken bij het proces. De antipest-coördinator op Dik Trom is Angelique de Kruis.

4. Omgang met regels

Op school gelden er regels en er zijn afspraken. Afspraken worden samen met de kinderen gemaakt. Daar is gezamenlijk over nagedacht en zijn democratisch gekozen. Iedereen in de klas heeft zich verbonden aan deze afspraken.
Een regel is bepaald door het team van de school. Regels zijn er om de veiligheid van iedereen op school te waarborgen en om het leerproces op school zo geruisloos mogelijk te laten plaatsvinden.
Indien een regel geschonden wordt, bespreekt de leerkracht dit op constructieve wijze met de leerling, waarin het vertrouwen wordt uitgesproken dat de leerling deze regel kan naleven.

Een regel kan een keer vergeten worden. Wij helpen kinderen door de regel te (laten) herhalen en deze aan hen uit te leggen. Dit gebeurt oa. in de lessen van De Vreedzame School.
Als binnen korte tijd (3 weken) dezelfde regel nogmaals wordt overtreden, dan wordt het gezag van de leerkracht ondermijnd en heeft de leerling duidelijk sturing nodig.

5. En soms gaat het toch mis…

Hoe goed de afspraken, de voorspelbaarheid en de geboden hulp ook zijn geregeld; het gaat ook wel eens mis. Om direct op een dergelijke situatie te kunnen inspelen, is een stappenplan opgezet dat duidelijk richting geeft en helder is voor alle betrokkenen. Het uitgewerkte stappenplan vindt u in de bijlage van dit protocol.

Bij het stappenplan moet altijd één uitgangspunt richtinggevend zijn en dat is dat we naast sanctioneren ook de helpende hand bieden. Dat doen wij door met ouders en kind steeds opnieuw, als de situatie wijzigt, een plan van aanpak te maken en daarbij evaluatiemomenten af te spreken.

6. Handelen van de leerkracht in de klas

Met deze handelswijze handelen wij duidelijk en voorspelbaar.

Stappenplan in een klassensituatie

1. De leerkracht anticipeert op mogelijke problemen.
2. De leerkracht benadrukt het positieve gedrag.
3. De leerkracht spreekt het gewenste gedrag uit en benoemt de consequentie.
4. Indien een leerling zijn/haar gedrag niet aanpast aan de gewenste situatie, voert de leerkracht de vooraf gemelde consequentie uit.
   De consequentie die gekozen wordt is passend bij de situatie waarin het gedrag mis ging. Dit kan bijvoorbeeld een 'tijdelijke verwijdering uit de les ' zijn.

Naar inschatting van de leerkracht wordt een incident na schooltijd gemeld aan de ouders. Er wordt een korte notitie van het incident gemaakt in ParnasSys (leerlingdossier).

Na ieder incident biedt een kind aan de betreffende leerling en/of leerkracht zijn of haar excuses aan.

7. Stappenplan bij grensoverschrijdend / gezag ondermijnend gedrag

Indien de consequentie en het gelegde contact met de ouders geen effect hebben gehad, worden onderstaande vervolgstappen gevolgd:

1. Melding aan ouders

2. Waarschuwingsgesprek

3. Officiële waarschuwing

4. Time-out

5. Schorsen

6. Verwijdering

De uitwerking van deze stappen zijn opgenomen in de bijlage.

Bijlagen: 2

Bijlage 1: Uitgewerkt stappenplan.

1. **Melding aan ouders** (leerkracht, ouders/verzorgers)
   Incident wordt aan ouders/verzorgers gemeld (persoonlijk of telefonisch, niet per e-mail) Korte notitie in ParnasSys.

2. **Waarschuwingsgesprek** *(ouders/verzorgers, (kind), leerkracht en/of directie)*
   Ouders/verzorgers en leerling worden op school uitgenodigd. Er vindt een gesprek plaats met de leerkracht en/of directie waarin het probleem en de tot dan toe genomen maatregelen worden besproken. Er wordt bekeken welk gedrag gewenst is in deze situatie en wat beide partijen (leerkracht en leerling) nodig hebben. Ook wordt de rol van de ouders/verzorgers hierin besproken. De leerkracht en/of directie maakt een verslag van het gesprek welke aan ouders wordt gemaild. Zij worden ook in de gelegenheid gesteld aanvullingen op het verslag te geven en ondertekenen het verslag. Deze wordt door de leerkracht toegevoegd aan het leerling dossier. Afsluitend wordt een vervolggesprek gepland om te evalueren (binnen 3 weken).

3. **Officiële waarschuwing** *(ouders/verzorgers, kind, leerkracht, directie)*
   Bij een officiële waarschuwing worden de ouders/verzorgers en de leerling uitgenodigd op school. Een officiële waarschuwing wordt gegeven:

- als binnen twee weken voor de tweede keer zich een incident voordoet. Er wordt dus ook voor de tweede keer contact gezocht met de ouders/verzorgers over het incident.
- als binnen een maand voor de derde keer zich een incident voordoet.

De officiële waarschuwing wordt mondeling gegeven door de directeur. Zowel de sanctie als de volgende stap wordt toegelicht. De leerkracht maakt een verslag van het gesprek welke aan de ouders wordt gemaild. Zij worden ook in de gelegenheid gesteld aanvullingen op het verslag te geven en ondertekenen het formulier. Er wordt een plan van aanpak (PvA) gemaakt in overleg met ouders/verzorgers en leerling. Dit wordt geregistreerd in Parnassys en wordt na 3 weken geëvalueerd. Zowel het verslag als het PvA worden door de leerkracht toegevoegd aan het leerling dossier.

Als sanctie zou gebruik kunnen worden gemaakt van een 'tijdelijke verwijdering' uit de klas. De leerling werkt wel op school maar niet in de eigen klas. De leerling werkt in een aparte ruimte onder toezicht. De tijdelijke verwijdering is conform het protocol 'Schorsen en verwijderen' van Floreer.

4. Time-out *(ouders/verzorgers, kind, leerkracht, directie)*

De situatie blijft zich voordoen en er ontstaat eerder dan het geplande overleg/evaluatiemoment een grensoverschrijdende situatie ondanks het *waarschuwingsgesprek* en de *officiële waarschuwing*.

Een time-out houdt in dat, indien een leerling zich kort na een gesprek waarin de time-out is toegelicht, wederom schuldig maakt aan grensoverschrijdend gedrag. De ouders/verzorgers worden door de directeur gebeld en de leerling wordt naar huis gestuurd. De ouders/verzorgers halen de leerling op. Dezelfde dag volgt een gesprek met kind, ouders/verzorgers, leerkracht en directie. De dag erna mag de leerling ook niet naar school komen. Hij/zij krijgt werk mee van de leerkracht.

Van het gesprek wordt een verslag gemaakt door de leerkracht en gemaild naar ouders/verzorgers. Zij worden ook in de gelegenheid gesteld aanvullingen op het verslag te geven en ondertekenen het formulier.
Er wordt een PvA en afspraak gemaakt met de ouders/verzorgers en leerling en dit wordt na 3 weken geëvalueerd. Zowel het verslag als het PvA worden door de leerkracht toegevoegd aan het leerlingdossier.

Indien bovenstaande interventies geen gewenst effect hebben, treedt het Protocol Schorsing en Verwijdering in werking. Deze is te vinden op de website of via bijgaande link:

Regeling Schorsing en verwijdering Stichting Floreer